

DE TIJD

06:07 - 14 juli 2011

'Establishment' contra Vlaanderen?

'Tot vandaag loopt als een rode draad door onze geschiedenis dat het Franstalig establishment altijd too little and too late en pas als het echt niet anders meer kan, wil reageren op de Vlaamse vraag naar verandering.'

Van de vele recente uitspraken van Bart De Wever verdient die, daterend van 10 juli in Kortrijk, om meerdere redenen aandacht. Om te beginnen illustreert ze op welke basis Bart De Wever en de N-VA hun populariteit willen vestigen en hun positie willen legitimeren: de aloude strijd van klein tegen groot, van Vlaamse arbeider tegen de grote Franstalige bourgeois, van het volk tegen het 'establishment'. Een krachtige retorische hefboom, maar ver verwijderd van de realiteit.

Het klopt dat in de negentiende en de eerste helft van de twintigste eeuw het 'establishment' Franstalig was en vijandig stond tegenover de eisen van de Vlaamse beweging, en dat van haar eerste fase, liberaal en cultureel, tot haar tweede fase, meer katholiek en volks. Dat Franstalige maar voor een flink deel Vlaamse 'establishment' - meer bepaald in Gent, Aalst, Leuven en Antwerpen - verwierp hooghartig en arrogant de vraag naar taalgelijkheid en daarna de ver nederlandse van het onderwijs.

Maar de verhuis van de Franstalige tak van de katholieke universiteit van Leuven naar de site van Louvain-la-Neuve markeert het einde van het interventionisme, om een al bij al eenvoudige reden: het 'establishment' was volop in verval. Het economische 'establishment' in België internationaliseerde en vervlaamste. De Generale Maatschappij, de incarnatie van het Franstalige 'establishment', is dood en de economische hefbomen zijn in handen van Nederlandstalige Vlamingen of buitenlanders.

Je kan je dus afvragen waarnaar de voorzitter van de N-VA vandaag verwijst. Temeer door het te hebben over een nota van formateur Di Rupo, voorzitter van een partij die door het 'establishment' werd en wordt uitgespuwd - misschien nog meer dan de Vlaamse beweging - en zelf mijnwerkerszoon die zijn vader verloor toen hij één jaar was... Merkwaardige incarnatie.

Het valt trouwens moeilijk te geloven dat het 'establishment' een tekst en een methode zou steunen met een 'tsunami aan belastingverhogingen', zoals De Wever het op donderdag 7 juli formuleerde. In werkelijkheid is het veeleer omgekeerd: Bart De Wever vertolkt de mening van het Belgische en Europese economische 'establishment'. Een perfect legitiem sociaaleconomisch standpunt, en de N-VA verbergt trouwens haar rechtse positie op dat vlak niet, net zoals De Wever herbevestigt zich nauw verwant te voelen aan de Franse UMP en de Beierse CSU. Maar assumeer dat dan volledig, en speel niet op cognitieve registers die vandaag nog steeds beweren dat het Belgische, 'dus' Franstalige, establishment zich zou kanten tegen de emancipatie van het Vlaamse 'volk'. Dat is allemaal heel ver weg.

n Pascal Delwit is politicoloog aan de Université Libre de Bruxelles (ULB).